

Stille wateren: weinig vertellen versus veel geheimhouden en probleemgedrag bij jongeren

Loes Keijsers, Tom Frijns, Susan J. T. Branje en Wim H. J. Meeus

SAMENVATTING

Recent onderzoek heeft aangetoond dat jongeren die weinig vertellen aan hun ouders vaker depressief en delinquent zijn. In deze studie stelden we dat een veelgebruikt instrument om te meten hoeveel jongeren vertellen aan hun ouders mogelijk bestaat uit twee componenten: 'geheimhouden' en 'vertellen'. Ook hebben we getoetst of het verband tussen het hebben van geheimen en probleemgedrag mogelijk kan verklaren waarom weinig vertellen aan ouders gerelateerd was aan probleemgedrag in eerder onderzoek. Daartoe werd gebruikgemaakt van een longitudinale dataset met vier metingen bij 309 Nederlandse adolescenten (48% jongens; eerste meting gemiddeld 13.2 jaar oud). Factoranalyses toonden aan dat 'vertellen' en 'geheim houden' twee afzonderlijke concepten zijn. Bovendien vertoonden jongeren die veel geheim hielden een jaar later relatief meer depressie en delinquentie, terwijl een dergelijk verband niet werd gevonden voor jongeren die weinig aan hun ouders vertelden. Daarmee geeft deze studie een nieuwe interpretatie aan het werk van Stattin en Kerr en anderen: Het verband tussen weinig vertellen aan ouders en probleemgedrag wordt mogelijk verklaard door een veel sterker verband tussen het hebben van geheimen en probleemgedrag.

Inleiding

Ouder-kindrelaties veranderen sterk in de adolescentie. Jongeren worden autonomer in hun beslissingen en hun gedrag en brengen meer tijd door buitenshuis en met vrienden (Larson, Richards, Moneta, Holmbeck, & Duckett, 1996). Ouders zijn daarvoor minder vanzelfsprekend op de hoogte van wat jongeren doen in hun vrije tijd en met wie ze omgaan. Door middel van *monitoring*, een actief gedrag van ouders dat

Drs. L. Keijsers, post-doc, Onderzoeksgroep Adolescentie aan de Faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit Utrecht. Postbus 80.140, 3508 TC Utrecht. E-mail: L.Keijsers@uu.nl. Website: <http://staff.fss.uu.nl/lkeijsers>; www.loeskeijsers.nl.

Dr. T. Frijns, post-doc, Onderzoeksgroep Adolescentie aan Universiteit Utrecht.

Dr. S. J. T. Branje, universitair hoofddocent, Onderzoeksgroep Adolescentie aan Universiteit Utrecht.

Prof. dr. W. H. J. Meeus, hoogleraar, Onderzoeksgroep Adolescentie aan Universiteit Utrecht.

gedefinieerd wordt als het structureren van en toezicht houden op de omgeving en activiteiten van adolescenten (Dishion & McMahon, 1998), kunnen ouders toch betrokken blijven bij het leven van adolescenten. Op basis van eerder onderzoek (bijv. Patterson & Stouthamer-Loeber, 1984) werd geconcludeerd dat jongeren wier ouders voldoende monitoren en daardoor kennis hebben van de vrijetijdsbesteding van hun kinderen, minder betrokken zijn bij delinquente activiteiten en bovendien minder internaliserende problemen vertonen.

Recentelijk is dit positieve effect van monitoring door ouders op de ontwikkeling van jongeren echter in twijfel getrokken (Stattin & Kerr, 2000; Kerr & Stattin, 2000). De laatste tien jaar onderzoek hebben getoond dat ouders vooral kennis van zaken hebben doordat jongeren spontaan informatie aan hun ouders vertellen, en niet doordat ouders de vrijetijdsbesteding van jongeren monitoren (Keijsers, Branje, Van der Valk, & Meeus, 2010; Kerr & Stattin, 2000; Stattin & Kerr, 2000; Waizenhofer, Buchanan, & Jackson-Newsom, 2004). Bovendien hebben Stattin en Kerr (2000; Kerr & Stattin, 2000; Kerr, Stattin, & Burk, 2010) en een reeks andere onderzoekers (bijv. Deković, Wissink, & Meijer, 2004; Eichelsheim, Buist, Deković, Wissink, Frijns, van Lier e.a., 2010; Keijsers e.a., 2010b; Keijsers, Frijns, Branje, & Meeus, 2009; Kerr e.a., 2010; Soenens, Vansteenkiste, Luyckx, & Goossens, 2006; Waizenhofer e.a., 2004; Wissink, Deković, & Meijer, 2006) consistent laten zien dat niet jongeren die slecht worden gemonitord door ouders, maar jongeren die weinig spontaan vertellen aan hun ouders vaker internaliserende en externaliserende problemen (gaan) vertonen.

Deze herinterpretatie van monitoring door ouders (Kerr & Stattin, 2000; Stattin & Kerr, 2000), waarbij de aandacht is verschoven van monitorgedrag van ouders naar communicatiegedrag van jongeren, sluit aan bij een andere reeks van recente studies die laten zien dat jongeren die veel geheimen hebben voor hun ouders minder goed functioneren. Zo hangt het hebben van geheimen samen met hogere niveaus van depressie en van delinquentie (bijv. Finkenauer, Engels, & Meeus, 2002; Frijns, Finkenauer, Vermulst, & Engels, 2005). Aangezien recente studies dus duidelijk suggereren dat het belangrijk is dat jongeren veel aan hun ouders vertellen zal deze studie nader onderzoeken hoeveel jongeren ouders vertellen en hoeveel ze verzwijgen.

In deze studie nemen we het standpunt in dat een gebruikelijke operationalisatie van wat jongeren spontaan vertellen aan hun ouders wellicht niet optimaal is. Een veelgebruikte vragenlijst (*Adolescent Disclosure Scale*: Stattin & Kerr, 2000) lijkt namelijk multi-dimensionaal: Het instrument meet hoeveel jongeren spontaan vertellen aan hun ouders, maar ook hoeveel geheimen ze hebben voor hun ouders, terwijl iets simpelweg niet vertellen verschillend zou kunnen zijn van iets geheimhouden. Het *eerste doel* van deze studie is daarom om te testen of deze veelgebruikte vragenlijst misschien twee afzonderlijke factoren voor 'vertellen' en voor 'geheimhouden' meet. Het *tweede doel* is te onderzoeken of het hebben van geheimen voor ouders een sterkere voorspeller is van probleemgedrag dan iets niet vertellen aan ouders. We zullen dus testen of de eerder gevonden associaties tussen weinig vertellen en probleemgedrag (Keijsers e.a., 2009; Kerr e.a. 2010; Soenens e.a., 2006; Stattin & Kerr, 2000) mogelijk het gevolg zijn van een veel sterker verband tussen geheimen en probleemgedrag.

Het onderscheid tussen iets niet vertellen en geheimhouden

De schaal om te meten hoeveel jongeren vertellen aan ouders is ontwikkeld door Stattin en Kerr (2000; Kerr & Stattin, 2000) en is al veelvuldig door anderen gebruikt (zie voor een overzicht: Keijsers & Laird, 2010). Dit instrument meet echter niet alleen hoeveel jongeren vertellen (bijv. 'Vertel je je ouders spontaan over je vrienden (met welke vrienden je omgaat en hoe ze aankijken tegen en denken over dingen)?'), maar ook hoeveel ze geheimhouden voor hun ouders (bijv. 'Heb je veel geheimen voor je ouders over wat je doet in je vrije tijd?'). Het lijkt dus dat deze vragenlijst twee concepten meet: 'vertellen' en 'geheimhouding'. Desondanks is in eerder onderzoek dat gebruik heeft gemaakt van dit instrument steeds geconcludeerd dat jongeren die weinig spontaan vertellen aan hun ouders vaker probleemgedrag vertonen (bijv. Deković e.a., 2004; Keijsers e.a., 2009; Keijsers e.a., 2010b; Kerr & Stattin, 2000; Soenens e.a., 2006; Stattin & Kerr, 2000; Wissink e.a., 2006). De vraag is of een andere interpretatie wellicht de voorkeur zou moeten krijgen.

Het hebben van geheimen en het delen van informatie worden vaak gezien als twee uitersten van een zelfde continuüm (bijv. Chelune, Waring, Vosk, Sultan, & Odgen, 1984), aangezien informatie niet tegelijkertijd geheim kan worden gehouden en kan worden gedeeld. Echter, in het dagelijkse leven zijn deze concepten minder goed onderscheidbaar. Als een meisje bijvoorbeeld haar ouders vertelt over het feest van de dag ervoor, zal ze wellicht wel vertellen welke vrienden aanwezig waren en welke muziek werd gedraaid, maar niet vertellen hoeveel ze heeft gedronken. En zelfs als we kijken naar één stukje informatie, is geheimhouding iets anders dan iets niet vertellen. Iets niet vertellen kost geen moeite, terwijl het bewaren van een geheim een bewuste keuze is en inspanning om deze informatie achter te houden vereist (Lane & Wegner, 1995; Pennebaker, 1989). Geheimhouding wordt daarom ook wel de 'actieve onderdrukking van iets vertellen' genoemd (Pennebaker, 1989). Dus, ondanks dat 'vertellen' en 'geheimhouden' gerelateerde aspecten van communicatie zijn, hebben ze ook ieder unieke eigenschappen die maken dat het twee verschillende fenomenen zijn (voor soortgelijke argumenten, zie Finkenauer & Hazam, 2000; Keijsers & Laird, 2010; Larson & Chastain, 1990; maar zie ook Kahn & Hessling, 2001). Vanuit dit perspectief zullen we het verband tussen hoeveel jongeren hun ouders vertellen en hun probleemgedrag nader bestuderen.

Onderzoek onder adolescenten heeft aangetoond dat het hebben van geheimen samengaat met zowel meer internaliserende als meer externaliserende problemen (bijv. Finkenauer e.a., 2002; Frijns e.a., 2005; Frijns & Finkenauer, 2009; Smetana, Metzger, Gettman, & Campione-Barr, 2006; Smetana, Villalobos, Rogge, Tasopoulos-Chan, 2010). Het zou kunnen zijn dat dit kan verklaren waarom eerdere studies (bijv. Keijsers e.a., 2010b; Stattin & Kerr, 2000; Soenens e.a., 2006) lieten zien dat jongeren die weinig vertellen aan hun ouders, meer probleemgedrag vertonen. Zo toonde een cross-sectionele studie van Finkenauer en collega's (2002) dat geheimen houden nog steeds met probleemgedrag van jongeren samenhangen, als er wordt gecontroleerd voor hoeveel jongeren vertellen. Het tegenovergestelde werd niet gevonden: Veel vertellen hing niet meer samen met minder probleemgedrag na een correctie voor de mate waarin geheimen gehouden worden voor ouders. Een andere studie onder adolescenten toonde verder sterkere verbanden tussen het hebben van geheimen en zowel

delinquentie als depressie dan tussen weinig vertellen aan ouders en deze probleemgedragingen (Laird & Marrero, 2010). Tezamen suggereren deze bevindingen dat het hebben van geheimen sterker samenhangt met probleemgedragingen, zoals depressie en delinquentie, dan weinig vertellen aan ouders. In deze studie bestuderen we deze verbanden tussen het hebben van geheimen, informatie vertellen aan ouders en probleemgedrag bij jongeren longitudinaal. We onderzoeken hierbij zowel delinquentie als depressie.

Overzicht studie

Het doel van deze studie was om het verband dat herhaaldelijk werd gevonden tussen weinig vertellen aan ouders en probleemgedrag bij jongeren nader te onderzoeken met behulp van longitudinale data. We voorspelden dat vertellen en geheimhouding twee aparte factoren zijn in de ouder-kindrelatie (Hypothese 1). Daarnaast voorspelden we dat het hebben van geheimen een sterkere longitudinale voorspeller is van probleemgedrag (depressie en delinquentie) dan weinig vertellen (Hypothese 2). Bij het toetsen van deze tweede hypothese, zullen we tevens meenemen dat jongeren die probleemgedrag vertonen wellicht minder gaan vertellen en meer geheimen gaan houden (Keijsers e.a., 2010b; Kerr e.a., 2010; Smetana e.a., 2010). We zullen dus tegenovergestelde longitudinale effecten tegelijkertijd schatten en er statistisch voor corrigeren.

Methode

Steekproef

Data voor deze studie kwamen van een longitudinale studie onder 938 Nederlandse jongeren, conflict and management of relationships (CONAMORE) genaamd. Hierin namen adolescenten vijf achtereenvolgende jaren deel aan vragenlijstafnames op school. Daarnaast werden 656 Nederlandse tweeoudergezinnen uitgenodigd voor additionele huisbezoeken vanaf het tweede jaar van de studie. Deze uitnodiging werd door 401 gezinnen geaccepteerd. Vanwege financiële beperkingen aan de studie werden hieruit 323 willekeurige gezinnen geselecteerd. Bij aanvang van de familiebezoeken waren nog 309 families een tweeoudergezin, en deze families werden in de huidige studie meegenomen. Vier jaarlijkse meetronden (T1 tot T4) waren beschikbaar van deze gezinnen. Op T1 hadden de adolescenten een gemiddelde leeftijd van 13.2 jaar ($SD = 0.51$) en zaten ze in het tweede jaar van de middelbare school. De steekproef bestond uit 149 jongens en 160 meisjes.

Voorafgaand aan de studie kregen adolescenten van de deelnemende middelbare scholen en hun ouders schriftelijke informatie toegezonden over de studie, waarna ze schriftelijk voor deelname tekenden. Tijdens de jaarlijkse school- en huisbezoeken namen getrainde onderzoeksassistenten vragenlijsten af, voorzien van geschreven instructies. Jaarlijks kregen gezinnen 25 euro voor hun deelname aan huisbezoeken en jongeren kregen 10 euro voor deelname aan schoolafnames.

Vragenlijsten

Vertellen en Geheimhouden

De mate waarin jongeren dingen aan hun ouders vertellen of voor hen geheimhouden werd gemeten tijdens vier jaarlijkse huisbezoeken met de *Adolescent Disclosure*-vragenlijst van Kerr en Stattin (2000; Stattin & Kerr, 2000). Drie items hadden betrekking op hoeveel jongeren vertelden aan hun ouders en twee items maten hoeveel jongeren geheim hielden voor hun ouders (zie tabel 1). Deze vragen werden gescoord op een 5-punts-Likertschaal (1 = *nooit*, 5 = *vaak*).

Van de eerste tot en met de derde meting beantwoordden jongeren deze vragen over hun beide ouders. Op de vierde meting, echter, namen 239 adolescenten ook deel aan een nieuwe longitudinale studie, en deze subgroep beantwoordde dezelfde vragen over vaders en moeders afzonderlijk. Aanvullende analyses toonden dat dit geen invloed had op het resultaat (zie ook: Keijsers e.a., 2009).

Betrouwbaarheden van de afzonderlijke schalen waren voldoende hoog. De 3-item-schaal 'vertellen' had betrouwbaarheden tussen $\alpha = .68$ en $\alpha = .83$ en de gehele 5-itemschaal had betrouwbaarheden tussen $\alpha = .71$ en $\alpha = .81$ over de vier metingen. De correlaties tussen de items voor geheimen waren tussen $r = .47$ en $r = .62$. De subschalen waren negatief met elkaar gecorreleerd ($r = -.29$ tot $r = -.47$).

Probleemgedrag

Adolescenten beantwoordden vragenlijsten over probleemgedrag gedurende de jaarlijkse afnamen op school. Om depressie te meten maakten we gebruik van de Children's Depression Inventory (CDI) (Craighead, Smucker, Craighead, & Ilardi, 1998). Deze zelfgerapporteerde vragenlijst bestaat uit 27 items, zoals 'ik ben voortdurend verdrietig'. Deze items werden op een 3-puntsschaal gescoord (1 = *niet waar*, 2 = *beetje waar*, 3 = *waar*). Betrouwbaarheid van deze schaal was hoog, met Cronbachs alfa' tussen de $\alpha = .86$ en $\alpha = .89$.

Delinquentie van adolescenten werd met een vragenlijst gemeten bestaande uit 16 items (aangepaste vragenlijst van Baerveldt, Van Rossem, & Vermande, 2003). Jongeren gaven op een 4-puntsschaal (1 = *nooit*, 2 = *een keer*, 3 = *twee of drie keer*, and 4 = *vier keer of meer*) aan hoe vaak ze in het afgelopen jaar betrokken waren geweest bij kleine criminaliteit, zoals winkeldiefstal, vandalisme en wapenbezit. De schaal was voldoende betrouwbaar over de vier metingen ($\alpha = .82$ tot $\alpha = .84$).

Data-analyse

We toetsten onze hypothesen met een confirmatieve factoranalyse en met longitudinale structurele vergelijkingsmodellen (cross-lagged panel analyses) in *Mplus*. De schattingen werden gedaan met een Robuuste Maximum Likelihood methode, die in staat is nauwkeuriger standaardfouten te schatten als de data niet helemaal normaal zijn verdeeld. Over de vier metingen bekeken had 87,7% van de respondenten geen enkele ontbrekende waarde. Bovendien ontbraken per variabele maximaal 3,6% van de waarden en waren de ontbrekende waarden volledig at random verdeeld (Little's MCAR-test: χ^2 (506, $N = 292$) = 541.21, $p = .14$). Daardoor konden respondenten met gedeeltelijk ontbrekende data gewoon worden meegenomen in de analyses.

Resultaten

Factoranalyses

We voerden allereerst confirmatieve factoranalyses uit op de T1 data in *Mplus*. Daarbij toetsten we of een 2-factormodel (met drie vertellen-items op de eerste factor en twee geheimen-items op de tweede factor) een betere fit opleverde dan een 1-factor model (met vijf items op één factor). Figuur 2 toont dat het 2-factormodel een veel betere fit had dan het 1-factor model (lagere χ^2 , hogere TLI, lagere RMSEA en lagere BIC). Bovendien waren alle factorladingen bij het 2-factormodel ruim boven de .45 en dit kan worden beschouwd als voldoende hoog (Tabachnick & Fidell, 2001, p. 625). Om er zeker van te zijn dat de tweede factor met slechts twee items voldoende betrouwbaar was, hebben we gecontroleerd of deze items hoog correleerden met elkaar en relatief laag met alle andere items (zie tabel 1; Tabachnick & Fidell, 2001). Dit was het geval. De twee factoren waren onderling vrij sterk gecorreleerd ($r = -.38$, $p < .001$).

We hebben vervolgens deze analyses voor elke meetronde herhaald en vonden consistent dat het 2-factormodel superieur was aan het 1-factormodel. Een model waarin alle factorladingen gelijk werden gesteld tussen de meetronden had bovendien geen slechtere fit dan een model waarin deze factorladingen vrij werden geschat per meetronde ($\Delta\chi^2(9, N = 309) = 15.25$, $p = .08$) en dit laat zien dat de 2-factoroplossing equivalent is voor elke meting. Samengevat laten deze resultaten zien dat het hebben van geheimen en iets spontaan vertellen aan ouders gerelateerde maar verschillende constructen zijn binnen de *Adolescent Disclosure*-vragenlijst in de vier metingen van deze studie.

Voorspellende waarde van geheimen en vertellen

Om de longitudinale associaties tussen geheimen, vertellen en probleemgedrag te onderzoeken, maakten we gebruik van twee longitudinale structurele vergelijkmingsmodellen (zie figuur 1). Deze modellen bevatten correlaties tussen alle variabelen op elk tijdstip, stabiliteitspaden van elke variabele en longitudinale effecten van geheimen en vertellen naar de uitkomstmaat een jaar later en vice versa. We toetsten onze voorspelling dat geheimen en vertellen verschillend de uitkomstmaten zouden voorspellen door de longitudinale verbanden van geheimen en vertellen met probleemgedrag aan elkaar gelijk te stellen. Een significante toename in de chikwadraat model fit ($\Delta\chi^2$) is een indicatie dat geheimen en vertellen de uitkomstmaat verschillend voorspellen over tijd.

In het delinquentiemodel vonden we de verwachte correlaties op T1 (zie tabel 3). Geheimen waren een longitudinale voorspeller van delinquentie over alle tijdsintervallen (β 's tussen .08 en .18), maar hoeveel jongeren vertelden voorspelde hun niveau van delinquentie niet. Getoetst over de drie tijdsintervallen, waren bovendien de kruispaden van geheimen naar delinquentie significant sterker dan de kruispaden van weinig vertellen naar delinquentie ($\Delta\chi^2(3, N = 309) = 14.77$, $p < .01$). Delinquentie was daarnaast een longitudinale voorspeller van geheimen in het eerste ($\beta = .18$) en derde interval ($\beta = .11$), maar voorspelde niet hoeveel jongeren vertelden aan hun ouders. Een vergelijking tussen de kruispaden van delinquentie naar geheimen en naar vertellen liet zien dat de drie kruispaden van delinquentie naar geheimen significant sterker

Item	Beschrijvende statistiek		Bivariate Correlaties			
	M	SD	Item 1	Item 2	Item 3	Item 4
Item 1 (V): Praat je thuis hoe het met je gaat bij de verschillende vakken op school?	3.72	0.76				
Item 2 (V): Vertel je je ouders spontaan over je vrienden (met welke vrienden je omgaat en hoe ze aankijken tegen en denken over dingen)?	3.41	0.92	.51***			
Item 3 (V): Vertel je gewoonlijk hoe het op school was als je thuiskomt (bijv. hoe je toetsen gemaakt hebt, je relatie met leerkrachten enz.)?	3.83	0.87	.46***	.46***		
Item 4 (G): Heb je veel geheimen voor je ouders over wat je doet in je vrije tijd?	1.88	0.78	-.19**	-.18**	-.28***	
Item 5 (G): Verberg je veel voor je ouders over wat je 's avonds en in het weekend doet?	1.55	0.73	-.17**	-.18**	-.25***	.62***

Noot. V = Item vraagt naar hoeveel jongeren Vertellen. G = Item vraagt naar hoeveel jongeren Geheimen hebben. M = Gemiddelde, SD = Standaarddeviatie. ** p < .01, *** p < .001

Tabel 2 Beschrijvende statistiek en bivariate correlaties op variabele niveau op eerste meting.

Variabele	Beschrijvende statistiek		Bivariate correlaties		
	M	SD	1	2	3
1. Vertellen	3.65	0.69			
2. Geheimen	1.72	0.68	-.29***		
3. Depressie	1.16	0.20	-.12*	.25***	
4. Delinquentie	1.10	0.21	-.19**	.29***	.20***

Noot. M = Gemiddelde, SD = Standaarddeviatie. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Tabel 3 Geschatte effecten in het longitudinale structurele vergelijkingsmodel met delinquentie.

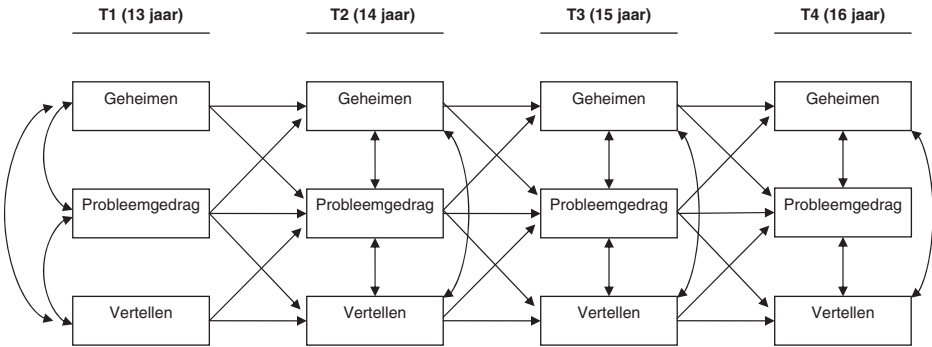
	T1→T2 (T1)	T2→T3	T3→T4
Geschatte Parameter	β	β	β
T1 associaties			
Vertellen & Delinquentie	-.21***		
Geheimen & Delinquentie	.32**		
Vertellen & Geheimen	-.29***		
Stabiliteitspaden			
Vertellen	.45***	.50***	.40***
Geheimen	.40***	.48***	.31***
Delinquentie	.66***	.51***	.62***
Kruispaden (Longitudinale effecten)			
Vertellen → Delinquentie	.01	-.03	-.04
Geheimen → Delinquentie	.12*	.08*	.18***
Delinquentie → Vertellen	-.01	-.08	.00
Delinquentie → Geheimen	.18*	.04	.11**
Model fit (CFI; TLI; RMSEA)	.98	.94	.06

Noot. Twee- en driejaarstabiliteitspaden en gecorreleerde verandering zijn ook geschat, maar weggelaten uit deze tabel.

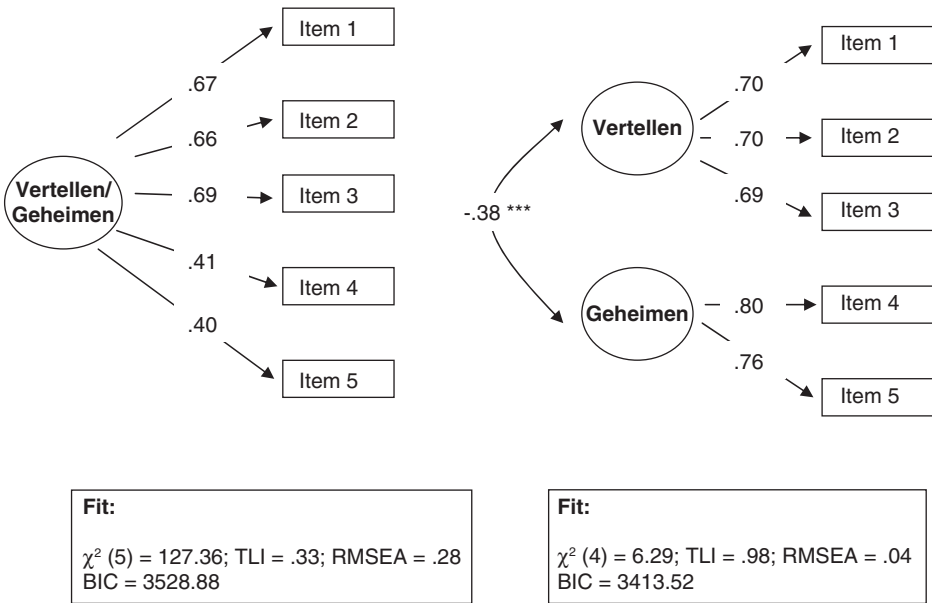
waren dan de drie kruispaden van delinquentie naar vertellen ($\Delta\chi^2(3, N = 309) = 10.23, p = .02$). Samengevat vonden we reciproke longitudinale effecten tussen delinquentie en het hebben van geheimen, maar vonden we geen unieke longitudinale verbanden tussen hoeveel jongeren vertellen aan hun ouders en hun niveau van delinquentie een jaar later.

Ook het model met depressie als uitkomstmaat liet de verwachte T1-associaties zien (zie tabel 4). Hoeveel jongeren vertelden was geen longitudinale voorspeller van depressie. Het aantal geheimen voorspelde depressie echter wel, maar uitsluitend in het

Figuur 1 Longitudinaal structureel vergelijkingsmodel met kruispaden.

Figuur 2 Confirmatieve factor analyses op T1.

eerste interval ($\beta = .19$). Bovendien was het hebben van geheimen een sterkere longitudinale voorspeller van depressie dan weinig vertellen ($\Delta\chi^2(3, N = 309) = 9.10, p = .03$). Depressie was geen longitudinale voorspeller van geheimen, en voorspelde dat jongeren minder zouden gaan vertellen aan ouders in het eerste interval ($\beta = -.16$). Deze effecten van depressie naar geheimen en vertellen waren niet verschillend van elkaar ($\Delta\chi^2(3, N = 309) = 1.15, p = .77$). We vonden dus dat het hebben van geheimen een

voorspeller was van depressie in de vroege adolescentie, terwijl weinig vertellen geen voorspeller was van depressie.

Samengevat vonden we dat het hebben van geheimen een voorspeller was van meer delinquentie in de vroege en middenadolescentie en meer depressie in vroege adolescentie. Hoeveel jongeren hun ouders vertelden voorspelde deze uitkomstmaten niet.

Tabel 4 **Geschatte effecten in het longitudinale structurele vergelijkingsmodel met depressie.**

	T1→T2 (T1)	T2→T3	T3→T4
Geschatte Parameter	β	β	β
T1 associaties			
Vertellen & Depressie	-.16*		
Geheimen & Depressie	.28***		
Vertellen & Geheimen	-.29***		
Stabiliteitspaden			
Vertellen	.42***	.51***	.40***
Geheimen	.43***	.49***	.34***
Depressie	.48***	.55***	.36***
Kruispaden (Longitudinale effecten)			
Vertellen → Depressie	.04	-.04	-.02
Geheimen → Depressie	.19**	.08	-.06
Depressie → Vertellen	-.16**	.06	.06
Depressie → Geheimen	.10	-.02	.00
Model fit (CFI; TLI; RMSEA)	.97	.93	.06

Noot. Twee- en driejaarstabiliteitspaden en gecorreleerde verandering zijn ook geschat, maar weggelaten uit deze tabel.

Discussie

Deze studie had als doel het verband tussen weinig vertellen aan ouders en probleemgedrag bij jongeren, dat in menig empirische studie is aangetoond (Deković e.a., 2004; Kerr & Stattin, 2000; Keijsers e.a., 2009; Keijsers e.a., 2010b; Soenens e.a., 2006; Stattin & Kerr, 2000; Wissink e.a., 2006), nader te onderzoeken en kritisch te evalueren. Dit deden we door allereerst een veelgebruikt instrument te onderzoeken dat meet hoeveel jongeren hun ouders vertellen. De resultaten laten zien dat deze vragenlijst twee conceptueel verschillende aspecten meet van ouder-kindcommunicatie, namelijk hoeveel geheimen jongeren hebben en hoeveel zij spontaan vertellen aan hun ouders. Ten tweede onderzochten we hoe deze twee factoren longitudinaal samenhangen met depressie en delinquentie in de adolescentie. Het hebben van geheimen voor ouders was een veel betere longitudinale voorspeller van deze vormen van probleemgedrag dan weinig vertellen aan ouders. In feite lijkt het dat het verband

tussen weinig vertellen en probleemgedrag (bijv. Deković e.a., 2004; Kerr & Stattin, 2000; Keijsers e.a., 2009; Keijsers e.a., 2010b; Kerr e.a., 2010; Soenens e.a., 2006; Stattin & Kerr, 2000; Wissink e.a., 2006) beter kan worden geïnterpreteerd als een verband tussen geheimen van jongeren en probleemgedrag.

Het hebben van geheimen van ouders hing bidirectioneel samen met delinquentie van de vroege tot middenadolescentie. Geheimen voorspelden dus hogere niveaus van delinquentie een jaar later, maar delinquentie voorspelde ook dat jongeren meer geheimen hadden voor ouders een jaar later. Op zich is dit niet erg verassend, omdat adolescenten, uit angst voor negatieve reacties van ouders, hun delinquente gedragingen wellicht juist verzwijgen (Marshall, Tilton-Weaver & Bosdet, 2005; Keijsers e.a., 2010b; Smetana e.a., 2010). Maar het hebben van meer geheimen kan weer bijdragen aan hogere delinquentieniveaus, waardoor het hebben van geheimen voor ouders en delinquentie elkaar zouden kunnen versterken naarmate de tijd verstrijkt.

Het hebben van geheimen voor ouders voorspelde depressie echter alleen in de vroege adolescentie, en er werden geen effecten van depressie op het hebben van geheimen gevonden. De bevindingen waren dus consistentere voor delinquentie dan voor depressie. Een mogelijke verklaring voor het feit dat geheimen alleen in de vroege adolescentie depressie voorspellen is dat jongeren, naarmate ze ouder worden, steeds meer tijd doorbrengen met vrienden (Berndt, 1982; Larson e.a., 1996), en dus ook met vrienden hun geheimen kunnen delen. Wellicht dat hierdoor geheimen voor ouders geen voorspellende factor meer zijn voor depressie in de late adolescentie.

We kunnen drie mogelijke verklaringen geven voor het feit dat het hebben van geheimen voor ouders een sterkere voorspeller is voor probleemgedrag dan weinig vertellen aan ouders. Ten eerste zijn geheimen geassocieerd met 'iets te verbergen hebben' en worden dus gezien als iets negatiefs zowel door de persoon die een geheim heeft als door de maatschappij in het algemeen (bijv. Bok, 1989; Finkenauer & Rimé, 1998). Dit geldt in mindere mate voor iets niet vertellen. Onze resultaten zouden dus het resultaat kunnen zijn van het algemene fenomeen dat gedragingen die negatief worden geëvalueerd (in dit geval iets geheimhouden) een sterkere invloed op iemands functioneren hebben dan soortgelijke gedragingen die positief worden geëvalueerd (iets vertellen) (Baumeister, Bratslavsky, Finkenauer, & Vohs, 2001).

Een tweede mogelijke verklaring, die eerder werd genoemd in de introductie, is dat het hebben van een geheim, in tegenstelling tot iets niet vertellen, een actieve inspanning vereist. Ideeën, gevoelens, en gedrag moeten worden onderdrukt om te voorkomen dat het geheim uitlekt. Het hebben van een geheim is dus hard werken, en dit zou kunnen bijdragen aan psychologische spanning en stress, die kunnen leiden tot mentale en fysieke problemen (zie bijv. Preoccupatiemodel: Lane & Wegner, 1995; Inhibitie theorie: Pennebaker, 1989). Zo laten studies zien dat het hebben van geheimen samen gaat met meer depressie, angst, maar ook met meer fysieke klachten (bijv. Finkenauer e.a., 2002; Larson & Chastain, 1990).

Tot slot gaat het bij geheimen meestal niet om triviale zaken. Als een jongere beslist om iets geheim te houden voor ouders en moeite wil doen hiervoor, gaat het hoogstwaarschijnlijk om iets wat de jongere zelf belangrijk vindt. Alle items in de '*Adolescent Disclosure Scale*' van Stattin en Kerr (2000; Kerr & Stattin, 2000) betreffen alledaagse fenomenen, zoals vrijetijdsbesteding, vriendschappen en schoolprestaties, echter het

kan zijn dat adolescenten bij het beantwoorden van de vragen over geheimen belangrijkere zaken in gedachte hebben gehad dan bij het beantwoorden van de vragen over hoeveel ze vertellen. Dit zou kunnen verklaren waarom geheimen een grotere impact op probleemgedrag hebben dan iets niet vertellen.

Praktische implicaties

Voor ouders en professionals die werken met jongeren lijkt het dus van belang om te weten of jongeren veel geheimen voor ouders hebben, aangezien het een voorspeller van depressie en delinquentie kan zijn, en tevens een marker voor betrokkenheid bij delinquentie. Daarbij lijkt het niet voldoende om af te gaan op hoeveel jongeren vertellen. Immers, deze studie suggereert dat het hebben van geheimen en weinig vertellen aparte fenomenen zijn in de ouder-kindrelatie. Kinderen die veel vertellen, zouden dus tegelijkertijd veel geheimen kunnen hebben, en kinderen die weinig vertellen hebben niet altijd veel geheimen (Cumsille e.a., 2010). Zo suggereert een dagboekstudie dat jongeren zelfs meer gaan vertellen over persoonlijke dingen als ze probleemgedrag trachten geheim te houden (Smetana e.a., 2010). Andere informatiebronnen, zoals leerkrachten, broers en zussen en overige familieleden zouden hierbij uitkomst kunnen bieden (Waizenhofer e.a., 2004).

Het is daarbij van belang op te merken dat het hebben van geheimen waarschijnlijk ook deel uitmaakt van een normale ontwikkeling richting meer autonomie bij jongeren (Finkenauer e.a., 2002) en dat het normatief is dat jongeren steeds meer geheimen hebben voor en minder vertellen aan ouders naarmate ze ouder worden (Keijsers e.a., 2009; Keijsers, Branje, Frijns, Finkenauer & Meeus, 2010a). Vooral een te sterke toename in het aantal geheimen zou kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van depressie en van delinquentie bij jongeren.

Beperkingen en suggesties voor vervolgonderzoek

Ondanks dat gebruik is gemaakt van een grote steekproef en vier jaarlijkse metingen heeft deze studie zijn beperkingen. Alle maten in deze studie waren gebaseerd op zelfrapportages. Zelfgerapporteerde vragenlijsten worden als een belangrijke en valide manier beschouwd om delinquentie en depressie te meten (Jolliffe e.a., 2003) en zijn wellicht de enige manier om geheimen te meten, maar toch zou het sterker zijn geweest als meerdere informanten in de opzet van de studie waren meegenomen.

Omdat we ons hebben geconcentreerd op een veelgebruikte schaal die is ontwikkeld door Kerr en Stattin (2000; Stattin & Kerr, 2000) om te meten hoeveel jongeren vertellen, hadden we slechts twee items tot onze beschikking om geheimen te meten. Hierdoor is de betrouwbaarheid van de schaal moeilijk te bepalen.

Verder onderzochten we in deze studie het hebben van geheimen en weinig vertellen als aparte dimensies, terwijl deze informatiemanagementstrategieën ook tegelijkertijd (en in meer of mindere mate) kunnen worden toegepast door adolescenten (Marshall e.a., 2005). Zo vertellen sommige jongeren bijvoorbeeld weinig aan hun ouders, maar hebben ze ook weinig geheimen, terwijl andere jongeren die weinig vertellen juist heel veel geheimen hebben voor hun ouders, en vooral in de laatste groep is probleemgedrag hoger (Cumsille e.a., 2010). Met andere statische technieken, gebaseerd op

clusteranalyses, zouden verschillende patronen binnen verschillende families kunnen worden onderscheiden.

Tot slot hebben we de longitudinale verbanden onderzocht van geheimhouding en vertellen met delinquentie en depressie en vonden dat uitsluitend het hebben van geheimen een voorspeller was voor deze vormen van probleemgedrag. Echter, we hebben niet bestudeerd wat de mechanismen kunnen zijn die dit verband kunnen verklaren. Hiervoor is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Ondanks deze beperkingen aan ons onderzoek, schetst deze studie een duidelijk beeld dat het hebben van geheimen conceptueel verschilt van iets vertellen aan ouders, en dat het hebben van geheimen bij adolescenten voorspellend is voor toekomstig probleemgedrag, maar weinig vertellen aan ouders niet. Dit resultaat suggereert dus dat eerdere conclusies dat weinig vertellen aan ouders een risicofactor is voor probleemgedrag in adolescentie verfijnd kunnen worden. Deze studie suggereert namelijk dat het hebben van geheimen voor ouders de drijvende kracht is achter dit verband met probleemgedrag, en dat eerdere bevindingen dus wellicht opnieuw moeten worden geïnterpreteerd.

Literatuur

- Baerveldt, C., Van Rossem, R., & Vermande, M. (2003). Pupils' delinquency and their social networks: A test of some network assumptions of the ability and inability models of delinquency. *The Netherlands Journal of Social Sciences*, 39, 107-125.
- Baumeister, R. F., Bratslavsky, E., Finkenauer, C., & Vohs, K. D. (2001). Bad is stronger than good. *Review of General Psychology*, 5, 323-370.
- Berndt, T. J. (1982). The features and effects of friendships in early adolescence. *Child Development*, 53, 1447-1460.
- Bok, S. (1989). *Secrets: On the ethics of concealment and revelation*. New York: Vintage Books.
- Chelune, G. J., Waring, E. M., Vosk, B. N., Sultan, F. E., & Odgen, J. K. (1984). Self-disclosure and its relationship to marital intimacy. *Journal of Clinical Psychology*, 40, 216-219.
- Craighead, W. E., Smucker, M. R., Craighead, L. W., & Ilardi, S. S. (1998). Factor analysis of the Children's Depression Inventory in a community sample. *Psychological Assessment*, 10, 156-165.
- Cumsille, P., Darling, N., & Martinez, L. (2010). Shading the truth: The patterning of adolescents' decisions to avoid issues, disclose, or lie to parents. *Journal of Adolescence*, 33, 285-296.
- Deković, M., Wissink, I. B., & Meijer, A. M. (2004). The role of family and peer relations in adolescent antisocial behaviour: Comparison of four ethnic groups. *Journal of Adolescence*, 27(5), 497-514.
- Dishion, T. J., & McMahon, R. J. (1998). Parental monitoring and the prevention of child and adolescent problem behavior: A conceptual and empirical formulation. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 1, 61-75.
- Eichelsheim, V. I., Buist, K. L., Deković, M., Wissink, I. B., Frijns, T., van Lier, P. A. C. e.a. (2010). Associations among the parent-adolescent relationship, aggression and delinquency in different ethnic groups: A replication across two Dutch samples. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 45, 293-300.
- Finkenauer, C., Engels, R.C. M. E., & Meeus, W. (2002). Keeping secrets from parents: Advantages and disadvantages of secrecy in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 31, 123-136.

- Finkenauer, C., & Hazam, H. (2000). Disclosure and secrecy in marriage: Do both contribute to marital satisfaction? *Journal of Social and Personal Relationships*, 17, 245-263.
- Finkenauer, C., & Rimé, B. (1998). Socially shared emotional experiences vs. emotional experiences kept secret: Differential characteristics and consequences. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 17, 295-318.
- Frijns, T., & Finkenauer, C. (2009). Longitudinal associations between keeping a secret and psychosocial adjustment in adolescence. *International Journal of Behavioral Development* 33, 145-154.
- Frijns, T., Finkenauer, C., Vermulst, A. A., & Engels, R. C. M. E. (2005). Keeping secrets from parents: Longitudinal associations of secrecy in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 34, 137-148.
- Jolliffe, D., Farrington, D. P., Hawkins, J. D., Catalano, R. F., Hill, K. G., & Kosterman, R. (2003). Predictive, concurrent, prospective and retrospective validity of self-reported delinquency. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 13, 179-197.
- Kahn, J. H., & Hessling, R. M. (2001). Measuring the tendency to conceal versus disclose psychological distress. *Journal of Clinical Psychology*, 20, 41-65.
- Keijsers, L., Branje, S., Frijns, T., Finkenauer, C., & Meeus, W. (2010a). Gender differences in keeping secrets from parents in adolescence. *Developmental Psychology*, 46, 293-298.
- Keijsers, L., Branje, S. J. T., Van der Valk, I. E., & Meeus, W. (2010b). Reciprocal effects between parental solicitation, parental control, adolescent disclosure, and adolescent delinquency. *Journal of Research on Adolescence*, 20, 88-113.
- Keijsers, L., Frijns, T., Branje, S. J. T., & Meeus, W. (2009). Developmental links of adolescent disclosure parental solicitation and control with delinquency: Moderation by parental support. *Developmental Psychology*, 45, 1314-1327.
- Keijsers, L., & Laird, R. D. (2010). Careful conversations: Adolescents managing their parents' access to information [introduction to special issue]. *Journal of Adolescence*, 33, 255-259.
- Kerr, M., & Stattin, H. (2000). What parents know, how they know it, and several forms of adolescent adjustment: Further support for a reinterpretation of monitoring. *Developmental Psychology*, 36, 366-380.
- Kerr, M., Stattin, H., & Burk, W. J. (2010). A reinterpretation of parental monitoring in longitudinal perspective. *Journal of Research on Adolescence*, 20, 39-64.
- Laird, R. D., & Marrero, M. D. (2010). Information management and behavior problems: Is concealing misbehavior necessarily a sign of trouble? *Journal of Adolescence*, 33, 297-308.
- Lane, D. J., & Wegner, D. M. (1995). The cognitive consequences of secrecy. *Journal of Personality and Social Psychology*, 69, 237-253.
- Larson, R. W., Richards, M. H., Moneta, G., Holmbeck, G., & Duckett, E. (1996). Changes in adolescents' daily interactions with their families from ages 10 to 18: Disengagement and transformation. *Developmental Psychology*, 32, 744-754.
- Larson, D. G., & Chastain, R. L. (1990). Self-concealment: Conceptualization, measurement, and health implications. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 9, 439-455.
- Marshall, S. K., Tilton-Weaver, L. C., & Bosdet, L. (2005). Information management: Considering adolescents' regulation of parental knowledge. *Journal of Adolescence*, 28, 633-647.
- Patterson, G. R., & Stouthamer-Loeber, M. (1984). The correlation of family management practices and delinquency. *Child Development*, 55, 1299-1307.
- Pennebaker, J. W. (1989). Confession, inhibition, and disease. In L. Berkowitz (Ed.), *Advances in Experimental Social Psychology* (Vol.22, pp. 211-244). New York: Academic Press.
- Smetana, J. G., Metzger, A., Gettman, D. C., & Campione-Barr, N. (2006). Disclosure and secrecy in adolescent-parent relationships. *Child Development*, 77, 201-217.

- Smetana, J. G., Villalobos, M., Rogge, R. D., & Tasopoulos-Chan, M. (2010). Keeping secrets from parents: Daily variations among poor, urban adolescents. *Journal of Adolescence*, 33, 321-331.
- Soenens, B., Vansteenkiste, M., Luyckx, K., & Goossens, L. (2006). Parenting and adolescent problem behavior: An integrated model with adolescent self-disclosure and perceived parental knowledge as intervening variables. *Developmental Psychology*, 42, 305-318.
- Stattin, H., & Kerr, M. (2000). Parental monitoring: A reinterpretation. *Child Development*, 71, 1072-1085.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn & Bacon.
- Waizenhofer, R. N., Buchanan, C. M., & Jackson-Newsom, J. (2004). Mothers' and fathers' knowledge of adolescents' daily activities: Its sources and its links with adolescent adjustment. *Journal of Family Psychology*, 18, 348-360.
- Wissink, I. B., Deković, M., & Meijer, A.-M. (2006). Parenting behavior, quality of the parent-adolescent relationship, and adolescent functioning in four ethnic groups. *Journal of Early Adolescence*, 26(2), 133-159.